

Nyolc hónap alatt 1500 határsértőt fogtak el a magyar–jugoszláv határon

Menekülthullám délről

Az év első nyolc hónapjában ötször annyi határsértőt fogtak el a magyar–jugoszláv határon, mint az elmúlt év hasonló időszakában. A határőrség a legkorszerűbb eszközöket is bevetik menekültek elfogására.

A Kiskunhalasi Határőr Igazgatóság adataiból kiderül, hogy a magyar–jugoszláv határszakaszon ebben az évben ötszáz százalékkal emelkedett a határsértők száma. Ez év első nyolc hónapjában ötször annyi, főleg valamelyik ázsiai országból érkezett és tiltott határátlépés miatt feltartóztatott személy ellen indult eljárás, mint 2001 januárja és szeptembere között.

A több ezer kilométerről érkező menekülteket embercsempészek vezetik el a határig, s a gyakorta 10-20 fős, vagy még nagyobb csoportokban érkezők gyakran vágnak neki a legközelebbi magyar település irányába vezető útnak. Az idén nyolc hónap alatt 67 alkalommal összesen 1393 felnőttest és 98 gyereket fogtak el a határőrök. Az illegálisan Magyarország területére lépők többsége afgán, iraki, iráni állampolgár volt, de találkoztak a határőrök szudáni, szomáliai, pakisztáni menekültekkel is.

A határőrség a legkorszerűbb technikai eszközeit is beveti, éjjel látó hőkamerákkal és mozgásérzékelőkkel fogták el a határsértőket 94,8 százalékat.

A legnagyobb mozgás egyébként a mórakalmi körzetben volt, huszonötöszer annyi mene-

Első magyarországi élményeiket a kiskunhalasi táborban szerzik a menekültek. Fotó: Schmidt Andrea

kült lépett itt be az országba, mint egy esztendővel korábban. A Szegedi Határőrizeti Kirendeltség területén a tiltott határátlépők száma egy év alatt megduplázódott. Egyébként valamennyi határsértő menekültjogi státusért folyamodott, és majd mindannyian Magyarországot jelölték meg célszállásnak.

Kovács Iván alezredes, a kiskunhalasi határőrség tisztje arra

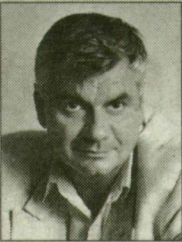
a kérdésre, meg lehet-e állítani a menekülthullámot, egyáltalán: élhet-e a magyar állam a kitoloncolás eszközével, azt válaszolta: csak akkor számíthatunk arra, hogy kevesebb afgán, iraki, iráni érkezik határunkhoz, ha ezekben az országokban normalizálódik a helyzet, s biztosítva lesz mindenki számára a megélhetés.

– Igaz ugyan, hogy a hozzánk érkezők többsége vallási és politi-

kai üldöztetésre hivatkozik, amikor menekültjogi státust kér, de az igazság az, hogy legtöbbjük tulajdonképpen gazdasági menekült, aki nem tud boldogulni saját hazájában – fogalmazott Kovács Iván.

– Ami pedig a kitoloncolást illeti: hazánknak jelenleg csupán Jugoszláviával nincs hatályos visszafogadási, azaz toloncegyezménye. A két ország vezetői ugyan már megegyeztek abban, hogy ez az egyezmény hatályba lép, ám a Jugoszláv Szövetségi Parlament még nem emelte jogerőre ezt a döntést. Ha ez megtörténik, minden olyan menekültet visszakísérünk majd jugoszláv területre, akiről bebizonyosodik, hogy dél felől közelítette meg a határt. Addig viszont nem tehetünk mást, mint az elfogást követően megpróbáljuk kideríteni a menekültek személyi adatait, étellel, itallal látjuk el mindannyiukat, majd átadjuk őket a menekültügyi hivatalnak – mondta a lapunknak nyilatkozó Kovács Iván.

BÁTYI ZOLTÁN

Jégkrém és nyomor

BÁTYI ZOLTÁN

A magas dróthálával körülvett udvarból vidáman integető ifjak mosolyogtak rám. Pár lépéssel arrébb, a folyosó félhomályában már közel sem volt ekkora a jókedv – gyűrött ruhájú, hetek óta nem mosdott férfiak ujjlenyomatvételere vártak. Ám a legmegdöbbentőbb látvány a két, ráccsal elzárt szobában fogadott. Menekültek, közöttük ifjú legények, korosabb apák, arcukat eltakaró aszszonyok és egy hatalmas szemű gyerkőc húzódott a fal mellé, ijedten kapva fel fejét minden ajtónyitásra. A kerítésen túl kiskunhalasiak siettek a piacra, motorját berregtette egy kamasz. Egy bisztró főnökasszonya sorolta panaszait, mondván, a városban bizony kevés a munka, míg a határőr-igazgatóság tömbjében (mert hol máshol is találkozhattam a menekültekkel) vagy harminc emberben élt azon a délelőttön a remény – Magyarország öleli magához őket.

Nyarat idéz ez a történet, esővel permetező augusztust. Ám a helyzet azóta is változatlan. A Bács-Kiskun megyei város szélén lévő kaszárnnyában nap mint nap arról faggatják határőrök a Mórakalmot, Tompa, Kelebia, Szeged határában elfogottakat: honnan is érkeztek, mi a nevük, mennyiért hozták át őket hetedhét határon az embercsempészek. Eközben a menekülttáborokban. Békéscsabán, Debrecenben lassan kитеhetik minden épületre a „Megtelet!” táblát, a határ menti kisebb településeken pedig már senki nem lepődik meg azon, ha egy afgán, iraki vagy iráni ücsörög az árok partján. Lehet, hogy néhány hét vagy hónap múlva, amikor a Jugoszláv Szövetségi Parlament ratifikálja a toloncegyezményt, ezek a nyomor, háború, vallási fanatikusok elől világgá futó szerencsétlenek csak egy-két napig vendégeskednek majd nálunk. Hiába hajtogatják majd a hivatalban: ők pedig szeretik Magyarországot, mert hogy jó emberek lakják, tömött sorokban bandukolhatnak vissza Jugoszláviába, onnan végigfuvarozák őket a Balkánon, majd egyszer csak Afganisztánban, Irakban, Iránban lökik le őket a teherautóról. Hazaérkeznek.

Európa megnyugodhat, koszos ingű, borostás képű ázsiaiak nem hajolnak a fényképező kamerája elé, amikor a vidám turisták a csodaszép Nyugat tengerinyi látványosságát fotózzák. A hatalmas szemű, anyjuk kezét markolászó, kitoloncolt gyerkőcök pedig felsejülnek – már ha éhen nem halnak, agyon nem lövik őket. És műholdas tévéadásból ismerkednek a Földnek azzal a részével, ahol többet költenek egy esztendőben jégkrémre, cigarettára, italra, mint amennyiből a szegény (ugyan mitől is lenne fejldő?) világ milliárdjai tengődnek, szebb holnapokban reménykedve.

Nagydíjat kapott a szentesi Kontavill

MUNKATÁRSUNKTÓL

A szentesi Kontavill Rt. egy új fejlesztésű csatlakozóaljzatával nyert a Magyar Termék Nagydíj-pályázaton. A felhívásra több mint kétszáz vállalkozás jelentke-

zett. Magyar Termék Nagydíjat 13 termék nyert el, 17 pályázat pedig elismerő oklevélben részesült. A Kontavill Rt. csatlakozóaljzata többek között az Audi Hungária Motor Kft. dízelmotorja mellett kapott nagydíjat.

B. K. A.

Mozgásban a Pick-részvény

Jól jártak azok, akik tartogatták

Az Arago Befektetési Holding Rt., mint a Pick Szeged Rt. többségi tulajdonosa, darabonként 5 ezer 265 forintos vételi ajánlatot tett a Pick 1000 forintos névértékű, névre szóló törzsrészvényeire – jelentette be tegnap Pick Rt. igazgatósága.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Mint emlékeztetes, a budapesti székhelyű Arago Rt. a Pick törzsrészvényei alapján gyakorolható szavazatok 87,65 százalékaival rendelkezik, s kezdeményezte a részvények tőzsdei kivezetését, majd a tőzsdei kivezetéshez kapcsolódó vételi ajánlatot is tett. A törlés iránti kérelmet és a tőzsdei ajánlatot a Pick, mint kibocsátó a Budapesti Értéktőzsdére tegnap nyújtotta be.

A Pick, mivel korábban nem ismerte a törlés iránti kérelem és a tőzsdei ajánlat benyújtásának

pontos idejét, hétfőn a szerdai kereskedési nap végéig kérte a Pick-részvények kereskedésének felfüggesztését. A társaság papírjának pénteki záró ára 4 ezer 315 forint volt, emiatt elemzők úgy vélték, hogy az Arago ajánlata nem megy 4 ezer 400 vagy 4 ezer 600 forint fölé részvényenként. Most már utólag látni, azok jártak jól, akik nem ijedtek meg a társaság körüli hírveréstől, nem szálltak ki a 3 ezer forint körüli árfolyamok idején és tovább „spájzolták” papírjaikat. Azokról persze ne beszéljünk, akik még 9 ezer körül vették.

Buzás is leadta

MUNKATÁRSUNKTÓL

Buzás Péter, Makó hivatalban lévő polgármestere is leadta ajánlódéculait a helyi választási irodán tegnap délután. A Magyar Szocialista Párt és a Polgári Szövetség Makóért közös polgármesterjelöltje 3500 ajánlószelvénnel jelentkezett.

Buzás Péter az átadáskor elmondta: szerinte az októberi választás nem a politikáról, hanem a szakértelemről szól, és ebből a szempontból az őt támogató szervezetek képviselőjelöltjei is kitűnőek. Ő maga azt reméli, hogy ugyanúgy, mint négy éve, most is összegyűlik nála négy-öt-ezer kopogtatódécula.

Ifj. Rapcsák kontra Mónus-per a vásárhelyi bíróságon

Rejtély a tuják takarásában

Veszélyes fenyegetés miatt indult eljárás Vásárhelyen ifj. Rapcsák András ellen, Mónus Áron bejelentése alapján. A tegnapi tárgyaláson a szembesítés nem hozott eredményt.

Mi történt az idén májusban a vásárhelyi Zrínyi utcán? Valóban agyonütéssel fenyegette-e meg Mónus Áront lakása közelében a néhai polgármester fia? Ezekre a kérdésekre sem sikerül választ találni az ifj. Rapcsák András ellen indult eljárás első tárgyalási napján. A néhai polgármester fia szerint azon a napon ismerőseivel beszélgetett a Zrínyi utcai közben, majd elköszönt tőlük. Elindul a járdán, s váratlanul szembetalálkozott Mónus Áronnal, akit korábban csak látásból ismert. Megszólította, bemutatkozott neki, s megkérdezte, mivel tudja bizonyítani, hogy örökölt édesapja után. Erre Mónus Áron megijedt, segítségért kiáltott. A néhai polgármester fia ekkor odament az autójához s elhajtott. Azt azonban még látta, hogy Mónus Áron veri a házak kapuit és ablakait. A bírói kérdésre ifj. Rapcsák hangsúlyozta, nem ért hozzá Mónus Áronhoz, s nem is fenyegette meg. Szerinte azért ijedt meg tőle, mert alaptalanul nyújtotta be örökösödési igényét, s ezért is jelentette fel őt.

Mónus Áron szerint azonban máshogy történt a dolog. A foglalkozását író és műfordítóként megnevező sértett állítja, a történeteket azon frissiben feljegyezte. Arra azonban a bíróság kérdésére sem tudott rögtön válaszolni, hány órákor is találkozott Rapcsákkal. Mónus állította, ifj. Rapcsák a köz végén állt több fiatalemberrel, akik bementek a házba, ekkor indult el nagy léptekkel 10-15 méter távolságból felé. A ház előtt álló tuják takarásában találkoztak. A néhai pol-

gármester fia fél méterre megállt előtte – állította Mónus –, megkérdezte mit akar örökölni az apjától, majd megfenyegette, hogy agyonüti. Közben megragadta a bal karját, Mónus nem tudott kiszabadulni, csak azután, hogy elkezdett rendőrségre és segítségért kiáltani.

Állításait a szembesítés során egy fél sem változtatta meg. A bíróság kéréseire Mónus Áron elismerte, hogy nem volt felhőtlen a viszonya a néhai polgármesterrel, ám hangsúlyozta: mindezt

nem terjesztette ki a Rapcsák család tagjaira.

Ifj. Rapcsák András védője indítványozta, hogy igazságügyi szakértő vizsgálja meg, hogy a félelem hatására kialakulhatott-e hallucináció Mónusban. Aki viszont azt kérte, hallgassák meg tanúként az ifj. Rapcsákkal beszélgető fiatalembereket, s nézzék meg, hogy a helyszínen hívtott rendőrfőnök mikor és mit is intézkedett. A bíróság az ügy tárgyalását októberben folytatja.

B. K. A.

Ifj. Rapcsák András tagadta, Mónus Áron fenntartotta vádjait.

Fotó: Tésik Attila